

Kirjaston, koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyö

Kouluryhmien kirjastovierailut

Kirjasto tekee yhteistyötä koulujen kanssa tarjoamalla aineistoja ja asiantuntemusta kaikille luokka-asteille. Koulun vastuulla on pedagoginen osaaminen. Kirjastonkäytön opastusta järjestetään tilauksesta eri luokille opetussuunnitelman mukaisesti. Lukuvinkkausta kirjasto tarjoaa resurssiensa puitteissa ja tilauksesta. Tiedonhallintataitojen ja tiedonhaun opastusta voi myös kysyä kirjastosta. Kirjasto voi myös pyynnöstä laatia kirja- ja materiaalipaketteja eri aiheista opetuksen tueksi. Yhteistyö perustuu koulun ja kirjaston yhteistyösopimukseen, jossa määritellään tavoitteet eri luokka-asteille. Koululuokkien kirjastovierailut toteutuvat pääkirjastossa. Myös kirjastoautossa yhteistyö toteutuu samoin periaattein.

Ohjeet kirjastovierailua varten opettajille

- Luokan kirjastovierailu pyritään ajoittamaan klo 8.30 – 11 väliseen aikaan
- Luokan kirjastokäynti varataan aina hyvissä ajoin etukäteen sähköpostilla tai puhelimitse
- Käynnin peruuntumisesta ilmoitetaan kirjastolle
- Kerrallaan varataan kirjastokäynti yhdelle luokalle / pienemmälle ryhmälle
- Jos tarvitaan henkilökunnan läsnäoloa, niin se on kerrottava varauksen yhteydessä
- Varausta tehdessäsi kerro aika, luokka, opettajan nimi ja oppilaiden määrä
- Vierailun sisältö pitää suunnitella yhdessä kirjaston henkilökunnan kanssa, jos tarkoituksena on hakea tietoja, saada kirjastonkäytön opastusta tai muuta henkilökunnan läsnäoloa vaativaa palvelua → miten kytket kirjastovierailun opetussuunnitelmaan?
- Keskustele oppilaiden kanssa etukäteen kirjastokäynnistä ja sen sisällöstä
- Opettajan oma esimerkki merkitsee paljon – ole innostava ja lainaa itsekin luettavaa!
- Muistuta oppilaita, että kirjastokortti on oltava mukana ja PIN-koodi tarvitaan, jos lainaa automaatilla
- Opettajan / ohjaajan on aina oltava mukana kirjastovierailulla. Myös silloin, jos kirjaston henkilökunta vierailee luokassa (mm. kirjavinkkaus)
- Jos opettaja / ohjaaja ei ole ryhmän mukana, kirjastovierailu peruuntuu
- Opettaja vastaa siitä, että oppilaat osaavat käyttäytyä kirjastovierailulla → keskustele asiasta oppilaiden kanssa

Kouluille oheislukemistoja

Kirjastolla on lainattavissa oheislukemistosarjoja eri luokka-asteille, lähinnä alakoululle. Kirjoja löytyy kutakin 10 – 24 kpl. Kirjat on sijoitettu Kerkässä opettajien käytävän kirjahyllyyn. Opettaja hakee kirjat hyllystä ja käy lainaamassa ne kirjastossa. Kirjoja ei saa viedä lainaamatta.

Rovaniemen oheislukemistopalvelu on pois käytöstä Rovaniemen kirjaston remontin takia lukuvuoden 2024-2025

Rovaniemen yhteystiedot: oheislukemisto(at)rovaniemi.fi, 040 558 1532.

Kirjastonkäytön opetus

Kirjastonkäytön opetus on osa opetussuunnitelmaa. Uudet ekaluokkaiset tulevat kirjastoon heti syyslukukauden alkaessa ja eskarit myöhemmin syksyllä.

Ensimmäisellä kirjastokäynnillä tutustutaan kirjastoon, opitaan lainaamaan ja käsittelemään kirjoja oikein. Niille, joilla ei vielä ole kirjastokorttia, tehdään sellainen. Kirjastokortin saamiseksi tulee koululaisen vanhemmilta pyytää allekirjoitus ilmoituslomakkeeseen.

Toinen käynti tehdään talvella, kun on opittu hieman lukemaan. Nyt opitaan löytämään itselle sopivaa mieluista luettavaa. Käynnillä vinkataan myös muutama ikäkaudelle sopiva kirja. Yläkouluun siirtyneille annetaan kirjastonkäytön opetusta samoin alkusyksystä. Kerrataan kirjastonkäytön perusasioita ja käytäntöjä. Opetellaan myös löytämään sopivaa lukemista tietokannasta.

Kirjastonkäytön opetusta annetaan tarvittaessa myös henkilökohtaisesti kaikille kirjaston asiakkaille. Voit varata ajan henkilökohtaiseen kirjastonkäytön ohjaukseen.

Kirjavinkkaus

Kirjavinkkaus on lukemaan houkuttamista kertomalla kirjoista niin mielenkiintoisesti, että se herättää lukuhalun.

Lukuharrastuksen edistäminen edistää myös lukunopeutta, laajentaa käsitevarastoa ja rikastaa luovaa mielikuvitusta. Lukeminen edistää näin myös muuta oppimista. Mieleinen kirja on myös hyvä toveri, joka tarjoaa samastumisen kohteita ja välineitä arjen hallintaan.

Luokkien toivotaan osallistuvan kirjavinkkaukseen opetussuunnitelman mukaisesti. Kirjavinkkaus on myös heräte vapaaehtoisen kirjallisuudiplomin suorittamiseen.

Kirjavinkkausta on hyvä tiedustella kirjastosta hyvissä ajoin ennakkoon (vähintään 3 viikkoa ennen). Kirjasto tarjoaa vinkkausta omien resurssiensa puitteissa. Yhteydenottopyynnössä tulee mainita luokka-aste, oppilaiden lukumäärä ja tyttö-/poika -jakauma. Suositeltavinta on ajoittaa vinkkauspyynnöt kirjaston tarjoamiin aikatauluihin.

Myös muut yhteisöt voivat pyytää kirjavinkkausta esimerkiksi aiheittain.

Lukudiplomit

Jokaiselle alakoulun luokka-asteelle on oma lukulista. Lukulistalta voi valita sopivaa luettavaa sarjakuvista ja kuvakirjoista helppolukuisiin kertomuskirjoihin.

Lukukauden ajan kerätään luetuista kirjoista merkintöjä Lukupassiin ja lukukauden lopussa täydellä passilla saa Lukudiplomin ja merkinnän diplomin suorittamisesta kevättodistukseen.

Ranualla on käytössä Lapin kirjaston yhteiset lukudiplomit. Lapin kirjaston lukudiplomit tarjoavat lukuhaasteen ja monipuolista luettavaa ala- ja yläkoululaisille. Opettaja voi ottaa lukudiplomit osaksi opetusta. Lukudiplomin voi suorittaa myös itsenäisesti tai yhdessä kavereiden tai perheen kanssa.

Alakoulun lukudiplomeissa on tavoitteena lukea vähintään kuusi kirjaa joka vuosi. 1.-2. luokille, 3.-4. luokille ja 5.-6 luokille on omat kirjalistat ja kirjoihin liittyvät tehtävät.

Yläkoulun lukudiplomeissa on tavoitteena lukea vähintään viisi kirjaa joka vuosi. Jokaiselle vuosiluokalle on omat kirjalistat ja kirjoihin liittyvät tehtävät.

7. luokan lukudiplomin teemana monipuolinen nuortenkirjallisuus. 8. luokalla luetaan genrekirjallisuutta ja 9. luokalla painottuu kotimainen kirjallisuus. Jokaisessa lukudiplomissa kirjat on jaettu viiteen erilaiseen aihepiiriin.

HUOM. Lukudiplomit voit valita sivun alasvetovalikosta.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa

Päiväkotiryhmät voivat varata **kirjastokäynnin** sähköpostilla: kirjasto@ranua.fi tai puhelimitse 0400 949319. Kirjastovierailu ei vaadi kirjastolta erityisiä järjestelyjä, joten se voidaan toteuttaa milloin vain. Toivotaan, että käynti varataan muutamaa päivää ennen.

Satutuokioita voidaan järjestää erikseen sovittaessa ja kirjaston resurssien puitteissa. Lukemisen lisäksi tunneilla voidaan leikkiä, laulaa tai askarrella. Satutuokiot on pääsääntöisesti suunnattu alle kouluikäisille. Pyydämme päiväkotiryhmiä ilmoittautumaan hyvissä ajoin etukäteen.

Kirjasto voi järjestää myös muuta toimintaa tai tapahtumia alle kouluikäisille. Niistä ilmoittelemme erikseen.